EXILUL ROMÂNESC

ANUL II Nr. 3 — Noembrie 1955

INSEMNĂRI

Recunoaşterea Comitetului

Insfârşit, după lupte seculare care au durat zece ani, cum ar zice confratele Nae Caţavencu, impostura vişoianistă a triumfat în America. Free Europe a recunoscut Comitetul, îl finanţează şi i-a pus la dispoziţie emisiunile de radio.

Cum era de presupus, recunoaşterea Comitetului de către Free Europe nu s'a petrecut în urma unei anchete laborioase şi obiectiv conduse, ci pe căi oculte, care denaturează realităţile politice.

Cititorii cunosc îndeajuns atmosfera care domneşte la Free Europe. Această organizaţie, creată cu cele mai nobile intenţii, a fost subminată şi confiscată de acele forţe politice din Statele Unite care au pregătit dezastrul Europei la Teheran, Yalta şi Potsdam. Aceste forţe, prin simpatie naturală, sprijinesc pe foştii colaboraţionişti roşii. Dintr'o serie de exemple pe cari le cunoaştem, s'ar părea că la Free Europe au mai mare trecere acele forţe care au colaborat cu comuniştii în perioada 1944 - 1948.

Totuşi, trebuie să recunoaştem că, până în ultimul timp, Free Europe s'a păstrat faţă de Comitet în rezervă. Ori cât de mult ar fi simpatizat Free Europe cu colaboraţioniştii roşii, totuşi îi cădea greu să treacă peste opinia marei majorităţi a exilului. Probabil că lucrurile s'ar mai fi tărăgănat multă vreme, probabil că nu s'ar fi ajuns niciodată la concretizarea actuală, dacă nu ar fi intervenit un alt factor în joc, care a forţat luarea acestei decizii. Factorul în chestiune este un personagiu foarte influent la Washington, deşi necunoscut marei majorităţi a Românilor exilaţi. Este Dl Visner.

Dl Visner este referent politic pentru România la Washington şi, dacă nu ne înşelăm, pentru întreaga Europă sud-estică. Poziţia ce-o ocupă îi asigură aşadar o influenţă preponderentă în afacerile româneşti.

Dar Dl Visner, aşa cum se obişnuieşte în America, mai exercită şi o profesiune liberă: este avocat. Si întâmplarea face ca unul din clienţii săi cei mai preţioşi să fie Dl Auschnitt, legătură care explică energica intervenţie a Dlui Visner la Free Europe în favoarea Comitetului. Dl Auschnitt este unul din cei mai aprigi susţinători ai impostureі — e o poveste lungă să explicăm de ce — iar Dl Visner, ca avocat al Dlui Auschnitt, s'a crezut obligat să-şi servească patronul şi în domeniul politic.

Cu această recunoaştere, trasă de păr, cum zice Românul, problema politică a exilului nu se schimbă. Un comitet nereprezentativ şi detestat de întreaga emigraţie nu îşi schimbă caracterul dacă i se dă, prin combinaţii de culise, o titulatură pe care nu o merită. Modul în care a obţinut recunoaşterea este o dovadă în plus că respiraţia Comitetului este străină de respiraţia politică a exilului.

Atât pentru interesele poporului român cât şi pentru spiritul de dreptate care animează politica americană, noi credem necesar ca Dl Visner şi Free Europe să reconsidere recunoaşterea Comitetului.

Dl Gafencu rezistă

Cu prilejul ultimei sale călătorii în Statele Unite, în toamna acestui an, Dl Gafencu a fost supus unui asalt concentric din partea membrilor Comitetului antinaţional dela Washington. Au fost mobilizate toate amiciţiile şi toate

înamiciţiile fostului ministru de externe ca să-l determine să intre în Comitet. Dl Vişoianu a mers atât de departe cu propunerile încât s'a oferit să-l sacrifice pe Dl Veniamin, pentru a-i face loc Dlui Gafencu, ca şef necontestat pe continent.

Dl Gafencu a dus discuţii, a analizat toate eventualităţile, a reflectat şi, până la urmă, a respins oferta. Dl Gafencu a preferat să rămână om liber decât să devină prizonierul reţelei Creţianu. Probabil că D-Sa şi-a adus aminte, când era solicitat şi momit, de purtarea vişoianiştilor faţă de Generalul Rădescu. Acesta, ca preşedinte al Comitetului, fusese blocat de conspiraţie şi silit să demisioneze. Nici Dl Gafencu nu poate spera un tratament mai bun, chiar dacă — ceeace nu este cazul — i s'ar oferi preşedinţia Comitetului.

In ultimii ani, Dl Gafencu duce o campanie anticomunistă de o vehemenţă patetică. Nu mai e diplomatul care vorbeşte în reuniunile internaţionale, ci instinctul de apărare al unei naţiuni, care isbucneşte în frazele sale cu o putere elementară. Din lunga perioadă a exilului, noi am regretat un singur lucru în atitudinea Dlui Gafencu: că D-Sa, negrevat de responsabilităţile iresponsabililor dela 23 August, a căutat în câteva rânduri să justifice capitularea, neţinând seamă de excelenta poziţie strategică a României, care i-ar fi obligat pe Ruşi la o altă atitudine faţă de ţara noastră. In definitiv, ei au voit să înghită Finlanda, dar nu au putut pentrucă au dat de conducători cari erau construiţi din alt material sufletesc. Memoriile Mareşalului Mannerheim îi stau la dispoziţie.

Calul Troian

Se ştie că acţiunea Generalului Rădescu a eşuat din cauza infiltraţiilor reţelei Creţianu în Ligă. La un moment dat, aşa zişii partizani ai Generalului au rupt rândurile, revenind în sânul Comitetului.

Dl Fărcăşanu, actualul preşedinte al „Ligii Românilor Liberi", ar fi trebuit să înveţe ceva din păţania antecesorului său. Dar se vede că aşa este făcut omul: să nu înveţe nimic din experienţa altuia. Dl Fărcăşanu a început refacerea Ligii, fără a-şi privi mai deaproape partizanii în ochi. Si acum această eroare iniţială se răsbună într'un mod spectacular.

Intr'un comentar făcut în primele numere ale „Exilului Românesc", în toamna anului 1954, arătam că dacă Liga va mai juca vreun rol în exil, aceasta se datoreşte în mare parte capitalului de relaţii de care dispune Dl Fărcăanu în Statele Unite. Adversarii vişoianişti erau perfect conştienţi de condiţia de luptă a Dlui Fărcăşanu şi... l-au pândit la cotitură.

Prilejul binevenit pentru a-l ataca pe Dl Fărcăşanu în punctul lui tare a fost cartea Generalului Gheorghe, „Les petits-fils de l'oncle Sam". Această carte, plină de injurii la adresa Americanilor, a fost cumpărată de vişoianişti în sute de exemplare şi astăzi se găseşte pe masa fiecărui senator şi deputat american. Bine înţeles, expeditorii au avut grije să adauge menţiunea, pentru lămurirea senatorilor şi deputaţilor americani, că autorul cărţii, Gen. Ion Gheorghe, este o figură proeminentă a Ligii, preşedintele ei din Germania şi vice-preşedintele întregei organizaţii. Rezultatul este uşor de bănuit. In raporturile Dlui Fărcăşanu cu prietenii săi americani se observă o anumită răceală. Se vorbeşte, în cercurile româneşti din Statele Unite, chiar de o lichidare politică a Dlui Fărcăşanu.

Dl vice-preşedinte al Ligii înainte de a da drumul cărţii cu bucluc trebuia să consulte şi pe preşedintele ei, pentrucă chestiunea îl privea direct pe acesta. Prejudiciile politice ce le-a cauzat Gen. Gheorghe cu această carte Dlui Fărcăşanu sunt greu de reparat, iar serviciile făcute vişoianiştilor sunt atât de mari încât pare făcut de unul de-ai lor.

Free Europe în slujba vişoianismului

De când Comitetul Naţional a fost recunoscut de Free Europe, emisiunile româneşti ale postului de radio al acestei organizaţiuni sunt folosite în bună parte pentru a face propagandă grupului vişoianist. Cine are curiozitatea să le asculte va rămânea uimit de genul de propagandă ce se desfăşoară aici.

La una din aceste emisiuni, de pe la începutul lunii Noembrie, s'a reprodus o notiţă din ziarul „Viaţa Nouă", care apare în Israel. Ziarul protestează împotriva deţinerii în închisoare a unor fruntaşi sionişti, atacând în acelaşi timp pe Tătărăscu şi „bandele de legionari" cari s'ar bucura de libertate.

E probabil că în urma manevrei de destindere, guvernul comunist să fi dat drumul şi la niscaiva legionari. Ne mirăm însă că Israeliţii dela „Viaţa Nouă" se ridică cu atâta înverşunare împotriva eliberării unor legionari, când ei înşişi reclamă dreptate pentru capii sionişti. Umanitatea e umanitate şi nu poate fi împărţită

pe sectoare naţionalee sau politice. Dacă îi jeneză însă faptul, tot atât de mult ne mirăm că recurg la sistemul protestelor publice. E mult mai simplu să se adreseze direct confraţilor lor evrei rămaşi în România, cari controlează în bună parte guvernul reperist, şi suntem siguri că vor obţine satisfacţie. E absurd să protestezi contra unui fapt care stă în puterea ta să îl realizezi sau nu.

Vă imaginaţi decepţia noastră care vedeam în eliberarea unor legionari un gest de bun augur pentru viitoarele raporturi între poporul român şi statul Israel. Cât priveşte pe agenţii vişoianişti cari au invadat Free Europe, nu ne mirăm că îşi aleg materialul cu atâta grije.

Imposturile îşi dau mâna

Gruparea nicolaistă îşi desvăluie pe zi ce trece caracterul de impostură. Aparent, Principele Nicolae se agită pentru o eventuală urcare pe tron, în concurenţă cu regele Mihai. In realitate toată acţiunea lui politică e îndreptată împotriva mişcării legionare. Alteţa Sa nu este decât o patrulă detaşată din frontul vişoianist, pentru a ne ataca din flanc.

Pentru reuşita manevrei de captare a ambiţioşilor sau naivilor din sânul mişcării, Principele a fost obligat să simuleze o notă de ostilitate faţă de gruparea Lazăr - Vişoianu, continuând comerţul cu aceştia pe sub ascuns. In ultimul timp însă contactele Principelui cu vişoianiştii au devenit destul de frecvente şi oarecum deschise. Probabil Generalul Lazăr se gândeşte la o retragere a patrulei nicolaiste din terenul inamic, pentrucă operaţia nu mai rentează.

In cursul acestui an, Doamna Titulescu a venit de câteva ori în Spania, pentru a-şi vizita rudeniile sale de aici, familia Antoniade. Cu acest prilej a vizitat şi perechea princiara, întreţinându-se îndelung şi cordial cu Alteţa Sa. Cum Dna Titulescu este un fel de executoare testamentară a moştenirii politice a lui Titulescu (al cărui obiectiv principal era comunizarea Europei, program ce ucenicii săi, Buzeşti, Creţianu şi Vişoianu l-au împlinit atât de magistral), nu este exclus să fi fost purtătoarea vreunui mesagiu deosebit de important pentru Alteţa Sa din partea grupului vişoianist.

Un alt fapt care demască strânsa colaborare între gruparea vişoianistă şi gruparea nicolaistă este penetraţia unor reprezentanţi ai reţelei Creţianu în colonia românească din Spania, pe firul nicolaist.

Insfârşit, un al treilea fapt, care desvăluie aceeaşi situaţie, — cu totul în afară de logica politică, dacă politica nu ar fi alta decât aceea care se vede — sunt cordialele raporturi cari domnesc între Col. Mavrichi, adjutantul militar al Principelui Nicolae, şi Gen. Lazăr.

Ca o încoronare a acestor eforturi de colaborare, cu prilejul vizitei Principelui Nicolae la Paris, Alteţa Sa a avut deosebita plăcere să primească vizita Dlui Romulus Boilă, fost ţărănist, actualmente membru marcant al grupării vişoianiste. Dl Romulus Boilă l-a asigurat pe Alteţa Sa de sentimentele binevoitoare ale Comitetului Naţional, cerându-i în acelaşi timp scuze pentru anumite întâmplări mai puţin plăcute din trecut.

Noi urăm din tot sufletul Imposturilor mari şi mici să-şi strângă cât mai repede rândurile într'un front unic, pentru a le putea contempla direct. Ne scuteşte de hârţuială. Nici nu ştiu ce serviciu nepreţuit ne fac. Barca vişoianistă a luat apă şi toate pompele din lume nu o mai pot salva dela înec.

Tendinţe divergente între Evreii români din exil

Comunitatea Evreilor Români din Exil e frământată de două tendinţe divergente: o parte, grupul evreilor vişoianişti, susţin moral, material şi politic Comitetul Naţional. In special influenţelor de care se bucură acest grup în America se datoreşte recenta recunoaştere a Comitetului Naţional. Aceşti Evrei nu văd o altă garanţie pentru viitorul lor în România decât o Coroană, respectiv Regele Mihai, încercuit de un grup de politicieni aflaţi în totală obedienţă faţă de ei. Actualul Comitet întruneşte aceastâ condiţie, căci întreaga lui situaţie o datoreşte puternicului sprijin de care s'au bucurat Evreii americani de origine română.

O altă grupare, la care participă cu precădere Evreii din Franţa şi din Israel, sunt pentru o ieşire a Evreilor români din exil de sub tutela politică a Imposturii Naţionale. Acest grup îşi dă seama că viitoarele raporturi între naţiunea română deoparte, minoritatea evreiască din România şi statul Israel de altă parte, nu se pot stabiliza, susţinând formaţiuni anti-democratice şi anti-naţionale. Aceştia caută o revizuire a politicei lor de până acum, armonizându-o cu tendinţele fundamentale ale exilului şi ale poporului românesc.

Fapte și argumente

Din noianul de întâmplări nefericite pentru lumea liberă se desprinde plebiscitul, mai bine zis referendul din Saar, ca o excepție fericită într'atât întrucât respingerea statutului propus, n'a avut până acum urmările fatale, la care s'au așteptat mulți cu teamă. Cum pretențiile Occidentului devin pe zi ce trece tot mai modeste putem fi și noi mulțumiți că, prin votul negativ dela 23 Octombrie a. c., nu s'a produs o nouă spărtură în frontul de rezistență contra imperialismului sovietic. Cumințenia guvernelor și a opiniilor publice din cele două țări, Franța și Republica Federală Germană, a scăpat cu această ocazie Pactul Nordatlantic de un nou moment de slăbiciune și a împiedecat naștera unei alte probleme spinoase, asemănătoare cu cea a Ciprului, care a anulat virtual alianța balcanică tri-partită, acea formație hibridă care încerca să întrunească elemente deadreptul contrarii atât ca structură socială cât și ca tendințe politice.

Politica ce se pretinde realistă fiindcă recurge la expediente, compromisuri și târguri după conjuncturile de moment, e condamnată să sufere înfrângeri oridecâteori se ciocnește cu realitățile etnice date, neluate în seamă până atunci de cabinete fiindcă le apreciau ca elemente prea puțin docile pentru soluțiile fanteziste și artificiale, născute dintr'o lipsă condamnabilă de curaj și perspicacitate. Această politică „realistă" a dus la prăbușirea dominației engleze în urma războiului nord-american pe o mare parte a noului continent, a provocat căderea regalității franceze în marea revoluție și a imperiului napoleonian, ca și a tuturor celorlalte dictaturi agresive sau a formelor de stăpânire colonială și semi-colonială din Europa și restul lumii.

Sub presiunea amenințării moscovite, trădându-se angajamentele luate prin Charta Atlanticului, s'a revenit din nou la politica nefastă de cabinet din veacul al 18-lea, care a dispus de soarta țărilor și națiunilor după bunul plac al puternicilor zilei. Conferințele dela Teheran, Yalta și Potsdam, ca și celelalte care au mai urmat dela încetarea ostilităților, n'au putut decât să confirme această stare nenorocită de lucruri. După cum a fost firesc, de ea a profitat numai Kremlinul, spre paguba materială și morală a puterilor apusene, fiindcă numai lui i-a convenit de minune o metodă în așa flagrantă contrazicere cu principiile democratice. Ea a deschis un drum care nu poate să ducă decât la înmormântarea Europei și a întregului ei complex de valori, dacă nu se produce, cât mai e vreme, oprirea necesară și întoarcerea salvatoare. Referendul din Saar, dacă i se înțelege semnificația adevărată, poate câștiga importanța unei chemări oportune la realitate dela o politică ce s'a dovedit atât de deficitară.

Nu e vorba deci de o împărțire a uneia dintre părți, ci numai de recunoașterea principiului care singur este în stare să garanteze pacea, liniștea și libertatea.

Dacă nu ne înșelăm, e de abia pentru a doua oară dela încetarea ostilităților că se respectă dreptul de autodeterminare în Europa, cu toate că teritoriul Saar în sine e important mai mult prin bogatele sale zăcăminte de minereuri și prin industria sa desvoltată, decât ca întindere și populație. Suprafața de 2.556 kmp. reprezintă într'adevăr deabia 1,02% din acea a Republicii Federale Germane și 0,72% din cea a celor două state germane împreună; ea nu formează nici jumătate din suprafața Dobrogei noastre de Sud, pe care a trebuit s'o cedăm în 1940 și aproximativ a nouăsprezecea parte din întinderea Basarabiei și Bucovinei de Nord, ce ne-au fost răpite de Uniunea Sovietelor. Cei 948.716 locuitori din Saar fac mai puțin decât a 50-a parte din populația Republicii Federale Germane și nici a 68-a parte a locuitorilor din ambele state germane; ei reprezintă mai puțin decât o treime din populația Basarabiei și Bucovinei de Nord, dar de 2,5 ori mai mult decât populația Dobrogei de Sud.

E deci un semn bun că poporul german a ținut să manifeste cu atâta energie dreptul său de autodeterminare, chiar pentru o frântură relativ mică a teritoriului său național și a corpului său etnic, fiindcă ne dă dreptul să credem că, în urma unei experiențe dureroase, cel mai numeros și mai însemnat neam din centrul continentului nostru a optat definitiv în favoarea principiului autodeterminrii, ca cel mai echitabil criteriu de organizare internațional, respingând implicit soluțiile celor cari umblă cu cioara vopsită în chip de pajură bicefală pentru a restaura o formație imperialistă anacronică și de caracter semi-colonial, jutificându-o cu argumente pseudo-itorice, cu merite culturale reale sau fictive din trecut.

Noi Românii, care prin ultimatul sovietic din Iunie, prin arbitrajul dela Viena din August și tratatul dela Craiova din Septembrie 1940, am pierdut o-suprafață de 100.293 kmp., cu 6 milioane 160 de mii de locuitori, adică peste o treime din suprafața totală a țării și din numărul populației, din cauza nesocotirii flagrante a principiului autodeterminării etnice, înregistrăm cu satisfacție rezultatul referendului din Saar: a fost recunoscută de toată lumea ca argument peremptoriu pentru respingerea statutului; cum, după recensământul din 1930 Românii formau 71,9% din populația totală a statului, n'avem niciun motiv să credem că acest procentaj reprezintă un argument mai slab pentru recunoașterea dreptății neamului nostru greu încercat. Dreptatea nu poate fi decât una.

C. S.

MAREA JERTFĂ

– Pe marginea sacrilegiului din 29-30 Noembrie 1938 –

«Jertfa este măsura creștinătății noastre» – *I. Moța*

In modestele noastre încercări de a desprinde sensul și rostul eforturilor noastre în indiferent care domeniu de activitate ajungem, în ultimă analiză, la concluzia finală, după care nimic nu-i rodnic și nimic nu-i trainic fără jertfă.

JERTFA este legea firii. Este legea tuturor existențelor și a tuturor trăirilor reale și autentice.

Cine o înțelege, o trăește și o aplică, nu numai c'o plinește, sătisfăcând eventual o poruncă, dar se și realizează, se plinește pe sine însuși, ca om de sine stătător, ori ca celulă socială.

Oricine dorește să afle cât reprezintă, ce valoare are, cât de mare este și cât a realizat pozitiv în viața lui, pentru sine, ori pentru semenii săi, n'are decât să se întrebe cât și când a jertfit ceva din puterea sa: orgoliul ori ambiția, avutul ori ființa sa spirituală, sufletească sau fizică.

Niciunul dintre cei cari mai cred că viața noastră ca ființe umane, dacă nu numai decât ca Români împovărați de sacre obligații față de tot ceeace am lăsat în urma noastră, are un sens și o sfântă rostuire, nu poate face abstracție de acest fundament al vieții reale, al acelei vieți care depășește, măcar în preocupări, o simplă existență biologică.

Si nu l-am citat pe Ionel Moța la întâmplare, după cum nici Căpitanul n'a spus la întâmplare că mormântul este condiția învierii noastre. Nici n'am căutat expres să conexăm jertfa lui C. Z. Codreanu și a celorlalți 13 cari l-au însoțit în moartea lui tragică, din noaptea Sf. Andrei, 1938, de ideea și fundamentele creștine. Pe de-o parte, aceasta se subînțelege, ei fiind nu numai adepții, ci și mărturisitorii vii, ai conceptului creștin, iar de altă parte numai arareori un laic poate fi un interpret autentic al dogmei creștine.

Am pornit totuși dela ideea de jertfă, — care împreună cu alte câteva virtuți creștine: credința, dragostea și speranța, constituesc fundamentele conceptului creștin —, nu pentru a vântura stindardele și prapurii unei religii ce se poate mândri cu cei mai mulți jertfelnici, (și deci a atrage implicit și asupra noastră această mândrie), ci pentru a fi lămuriți cu noi înșine. Pentru a ști ce vrem. Pentru a învăța să știm ce vrem.

Ori, nu putem ști prea bine ce-i cu noi, dacă nu avem un punct de plecare și un altul de ajungere, ori, cel puțin cadrele precise, în limita cărora ne mișcăm, cu atât mai mult cu cât niciunul dintre noi nu-și poate considera existența un simplu hazard sau capriciu al unei lumi haotice, fără început și fără sfârșit.

INCEPUTUL îl cunoaștem. L-au făcut moșii și strămoșii noștri, încă înainte de creștinism. L-au confirmat după ce au devenit creștini, (chiar dacă ne-am referi numai la ideea de jertfă) și s'a perpetuat în tot trecutul nostru istoric.

Sfârșitul nu-l cunoaștem. Numai Dumnezeu știe cât și până unde poate ajunge fiecare, ca individ ori entitate politico-socială, pe scara valorilor morale. Totuși, din momentul în care o valoare morală constitue pentru noi un obiectiv, putem spune măcar cu aproximație că știm cel puțin către ceeace tindem. Si ins'stăm pe ideea spirituală, fără a intra în labirintul problematicei sociale, (tradiționaliste, statice ori progresiste), nu numai pentrucă spiritul conduce, ci și pentrucă numai când ne cunoaștem spiritualitatea, adică ne recunoaștem ca oameni, putem face față și celorlalte probleme pe care le ridică viața socială, cu legile, drepturile ori obligațiile ei.

Dar în momentul în care aceste fundamente spirituale, care au fost chezășia dainuirii noastre în istorie, erau amenințate să dispară din conceptul de viață autentic al neamului nostru, s'au găsit (spre fericirea noastră, a tuturor), înaintașii noștri în frunte cu Căpitanul, Moța și toți jertfelnicii cunoscuți și anonimi, cari au pecetluit ideea jertfei cu propria lor viață.

(Să nu fim înțeleși greșit: nu ne-am gândit niciodată să monopolizăm ideea de jertfă. Nici alte virtuți morale ori politico-sociale. Este totuși o diferență între a jertfi la întâmplare, ori ca urmare a unor condiții politico-sociale

(Continuare în pag. 6)

Exil și Impostură

In exilul nostru și, probabil, fenomenul se repetă și în alte emigrații, mișună o specie de indivizi cari nu văd altceva în nenorocirea țării decât un mijloc de a trage cât mai mult profit pentru ei. Aceștia, de multă vreme nu mai cred în nimic. Tragedia țării aparține unui veac apus, unui trecut neguros, cu care nu se vor mai întâlni niciodată. Natural, pentru a fi în nota exilului și a nu pierde beneficiile categoriei de refugiat, mai aruncă o vorbă de regret despre suferințele țării, mai scot un suspin și chiar varsă o lacrimă. Dar în sinea lor sunt preocupați de altceva: ei pândesc „ocaziile" exilului, pentru a le transforma în bunuri sau în situații personale. Cu alte cuvinte, există o categorie de profesioniști ai exilului, pentru cari exilul are valoare numai în măsura în care le oferă o trambulină în Occident. Acești suporteri interesați ai exilului nu se dau în lături să afișeze cele mai mari, mai nobile și mai generoase scopuri. Si cu cât scopurile declarate sunt mai mari cu atâta, fiți siguri, că ascund intenții mai hidoase.

Iată un Rege care își varsă amarul pentru soartea poporului nostru, când, în realitate, nu-i decât prizonierul unei clici care a impins țara în nenorocire. Cunoștințele lui despre poporul român se reduc la cele câteva figuri conspirative cari îl înconjoară. Restul, milioanele de români, miile de exilați, se estompează în fața ochilor lui ca o vagă existență.

Lângă el, un comitet, așa zis național, reprezintă colecția foștilor colaboraționiști roșii, cari vor să fericească țara cu încă o eliberare gen 23 August. Pentru acest comitet, obiectivul principal nu este de fapt eliberarea, ci prelungirea actualei stări de lucruri, în care ei huzuresc de pe urma suferințelor țării.

Comitetul la rândul lui, se sprijine pe o serie de imposturi mai mărunte: grupul Nicolae, grupul Gen. Gheorghe, disidenții legionari. Toți aceștia, conștient sau mai puțin conștient, secundează manevra principală a Imposturii. Aceștia au fost obligați să își abată intenția dela obiectivul principal — lupta de eliberare — pentru a combate acele forțe care se opun la triumful Imposturii în exil. Ei nu mai au altă ambiție decât să-și asigure viitorul, de oameni de treabă, în umbra Imposturii. Politica ce-o fac aceștia se rezumă la a ciupi de unde pot o situație, un ban, o promisiune, și, mai ales, o poliță de asigurare a zilei de mâine.

Primejdia ce pândește pe exilați este de a cădea victimă acestor imposturi secundare. Crețianu și Vișoianu sunt descoperiți și nu mai pot recruta partizani decât dacă îi cumpără. Dar impusturile secundare se ridică, aparent, cu toată vehemența contra Imposturii principale, fără ca exilatul să aibă de unde să cunoască legăturile lor subterane.

Exilul trebue să-și mobilizeze toate vigilențele și toate eforturile, pentru a se păstra viu, treaz și conștient în gigantica bătălie ce se desfășoară pentru soartea poporului nostru.

MAREA JERTFĂ

(Urmare din pag. 5)

de forță majoră, și a jertfi voluntar: dintr'o convingere intimă în favoarea rodniciei jertfei. In acest sens, un Iuliu Maniu, despre a cărui moarte am aflat de abia în ultimul timp, ar fi putut avea cu totul altă soartă personală și un sfârșit cu totul altul, dacă ar fi renunțat un singur moment la convingerea că jertfa lui e rodnică, iar perseverența și dârzenia de care a dat dovadă ar fi în zadar.)

CE INSEAMNA acest lucru? Inseamnă în primul rând o renaștere în spirit a lumii noastre. Inseamnă, așadar, condamnarea concepției materialiste a istoriei. Inseamnă apoi că ordinea socială și legile ei, nu diferă de acelea care guvernează omul interior. Dar înseamnă, pentru noi ca Români, că ne-am regăsit ca neam conștient de integritatea, maturitatea și deci capacitatea propriei lui realizări spirituale și istorice. Am ajuns la identificarea unui mare adevăr, și chiar mai mult: am ajuns la convingerea că istoria nu se face în afară de Dumnezeu, — cu alte cuvinte, că există în lume (pentrucă s'au verificat) o serie de imponderabile ce depășesc orice calcul logic și orice forță materială, oricât de temeinic organizată ar fi ea, că existăm și valorăm atâta cât reprezintă scânteia de spiritualitate din fiecare dintre noi.

Ori, nu există spiritualitate și nicio rodnicie fără a subînțelege ideea de jertfă. Si n'am adus de ziua marei jertfe, cuvinte ocazionale, cuvinte „mari și goale", ci un modest și smerit omagiu ideii jertfei voluntare.

Traian Puiu

REVISTA PRESEI

UN RECIDIVIST INCORIGIBIL

Dl Const. Virgil Gheorghiu, devenit celebru nu numai prin scrierea „Orei 25", ci și prin cameleonismul atitudinilor lui politico-literare, a provocat un nou scandal, de astădată în Argentina, care ilustrează încă odată îndemânarea sa proverbială de a se adapta tuturor oportunităților.

Faima scriitorului român l-a determinat pe nu mai puțin faimosul Juan Domingo Peron, fostul președinte al Argentinei, să-l invite pe Dl C. V. Gheorghiu să scrie niște cărți despre regimul justițialist și realizările lui. E o chestiune de propagandă. Dictatorii se simt extrem de măgulițí să fie lăudați de pene celebre, chiar atunci când știu că impulsul real al laudelor este echivalentul lor în argint. Scriitorii, de altă parte, cum ilustrează și cazul Gheorghiu, nu disprețuiesc favorurile materiale.

Invitația președintelui Peron i-a surâs din toate punctele de vedere marelui nostru scriitor. Ajuns în Argentina, Dl Gheorghiu a fost cucerit literalmente de magnanimitatea lui Peron, reușind chiar să își înfrângă repulsia ce o simte instinctiv față de orice om politic și în special față de dictatori. Președintele Argentinei i-a pus la dispoziție una din cele două reședințí ale sale, situată într'o suburbie a lui Buenos Aires, o reședință imperială, cum constată cu stupoare chiar răsfățatul scriitor euro-american. Odată instalat în somptuoasa reședință, unde soția lui a avut fericirea să doarmă în patul Evei Peron, Dl Gheorghiu s'a apucat să scrie cărțile comandate de Peron: „Generalul Descămășaților", și a doua, „Descămășații Generalului", urmând ca pentru munca lui și numele ce-l împrumută „operei" să fie răsplătit cum se cuvine.

Vă imaginați lesne măhnirea marelui scriitor când această suculentă perspectivă i-a fost brusc tăiată prin răsturnarea lui Peron. Nici nu a trecut o săptămână de când gusta deliciile unei vieți largi și armata a irupt în rezidența prezidențială, turburându-i liniștea tocmai când începuse să aștearnă pe hârtie primul capitol din cărțile comandate. Dl Gheorghiu, ca amic intim al președintelui răsturnat și rezident în reședința lui, a avut neplăcerea să fie anchetat de poliția noului regim. După ce i s'a confiscat materialul compromițător — primele pagini din opera peronistă — a fost lăsat în libertate.

Situația Dlui Const. V. Gheorghiu devenise într'adevăr tragică. Compromis cu un dictator — ziarele noului regim au difuzat natura indeletnicirilor scriitoricești ale lui Gheorghiu la Buenos Aires — fără ca să se fi maturizat cel puțin compromisul într'o situație fructuoasă. Pentru a repara cel puțin în parte prestigiul său umanitar, ciuntit de amarul desnodământ al aventurei argentiniene, Dl Gheorghiu virează brusc sufletește, hotărându-se să anticipe reacțiunea opiniei publice printr'un reportaj senzațional, care să îl spele de păcatul prieteniei lui cu Peron: „J'ai vecu la vingt-cinquième heure de Peron". Reportajul, apărut în marea revistă ilustrată franceză „Paris Match", din 22 Oct. 1955, e un monument de perfidie și ingratitudine.

Dl Gheorghiu, ca să-și refacă toaleta umanitară, deranjată de aventura lui cu dictatorul, își întocmește un auto-portret fericitor. După mărturia lui, e inocența întrupată. „La treizeci și nouă de ani, nu m'am vindecat încă de boala superbă a copiilor și poeților. Acord încredere tuturor oamenilor. 'On peut me rouler comme on roule les enfants'." De ce s'a dus în Argentina? Simplu de tot. Sf. Ioan Gură de Aur l-a mânat într'acolo. A scris viața acestui Părinte al Bisericii, care iubea poporul de jos. O pasiune analoagă s'a deșteptat în el, determinându-l să se reîntoarcă în țara justițialismului, pentru a cunoaște mai de aproape regimul celor fără cămăși și pe fondatorul lui, amicul său din prima călătorie, despre care propaganda oficială afirmă că trăește exclusiv pentru cei umili. Nici pomeneală de însărcinarea ce-a primit-o din partea lui Peron de a preamări realizările regimului.

Odată cu căderea lui Peron și umilința ce-a suferit-o cu scoaterea lui neprotocolară din reședință, Const. V. Gheorghiu s'a convertit dintr'un mare admirator al fostului președinte într'un mare acuzator al lui. Furia marelui scriitor e cu atât mai îndreptățită cu cât a fost mințit și înșelat de Peron și anturajul său, abuzându-se de naivitatea lui feciorelnică (on peut me rouler comme on roule les enfants). Si ca să facă sensibilă cititorului drama lui internă, cutează chiar să amintească alte exemple celebre de poeți seduși de dictatori: Gide, Celine, Malraux. Peron este executat fără menajamente de amicul său Gheorghiu, trezit la realitate, odată cu intrarea poliției în somptuoasa reședință, unde își petrecea zilele ca un mare senior. Idealismul dictatorului este o fațadă, scrie Virgil Gheorghiu. Fostul președinte trăia într'un lux revoltător. Grija lui pentru descamisados — pură demagogie.

Tragi-comedia lui Gheorghiu în Argentina a avut un epilog neplăcut și pentru noi. Ziarele noului regim, atacând pe scriitorul-mercenar, îl înfățișează ca membru al Gărzii de Fier. (Epoca, 24 Oct. 1955), făcând confuzie între regimul antonescian, în slujba căruia a stat realmente Gheorghiu, și mișcarea legionară. Conducerea mișcării s'a văzut nevoită să trimită o dementire ziarelor argentiniene. Asemenea specimene nu ne fac onoare nici ca legionari și nici ca români.

MĂRTURII STREINE

Iaşii - Oxford-ul Europei Orientale

Descrierea aspectelor de astăzi din capitalele ţărilor de dincolo de Cortina de Fer e un subiect frecvent în presa din lumea liberă. Moscova, Mecca comunismului, deţine primul loc în aceste reportaje, dar nici capitalele ţărilor satelite nu sunt uitate. Astfel, fizionomia actuală a Bucureştilor a reţinut, numai în ultimile două luni, atenţia corespondentului agenţiei United Press Jack Raymond, în „The New York Times“, şi a ziaristului german Hugo Seib, în „Frankfurter Zeitung“.

Nu ne-am fi aşteptat să descoperim însă într'o publicaţie străină un articol dedicat bătrânei capitale a Moldovei, Iaşilor; nu unul, ci patru consecutive în ziarul belgian „Vers L'Avenir“ şi în „L'Avenir du Luxembour“, sub semnătura Dlui Gil Vircy. După cum indică şi titlurile articolelor — „Jassy, ville roumaine de grandes promesses“, „Grandeur et decadence de la ville de Jassy“, „Les vicissitudes de la ville de Jassy et ses tresors historiques“ şi „L'Avenir de la ville de Jassy“ — nu e vorba de o creionare superficială care să servească de baedeker străinilor dispuşi cumva să viziteze acest oraş de graniţă din R.P.R. Cu o sensibilitate şi o nostalgie de care credem că puţini comparioţi sunt capabili, Dl Vircy evocă trecutul măreţ al Iaşilor, atmosfera sa plină de poezie şi îmbietoare la activitate creatoare, deplânge tratamentul vitreg ce i-a fost rezervat după sacrificiul făcut pentru cauza unirii principatelor şi-i prevede măităt or glorii culturale româneşti.

„Dintre toate oraşele României şi chiar a întregei Europe orientale“, îşi începe autorul primul articol, „oraşul Iaşi, vechea capitală a Moldovei românesti, e acela pe care îl iubesc cel mai mult. Spun: 'Moldova românească', ca şi când ar mai fi altele... De fapt, nu există decât o Moldovă, cea istorică, care cuprindea Basarabia, Bucovina şi ceeace Rusii i-au mai lăsat dincoace de râul Prut, Pirretus-ul Romanilor. Dar dacă Moldova istorică se mărgineşte la aceste teritorii, Moldovenii, adică Românii, se găsesc şi dincolo de Nistru. Sase sute de mii de suflete sunt pierdute pentru rasa română...“

Din părţi sfâşiate din trupul Basarabiei şi din Transnistria, Rusii au făcut republica moldovenească; istoricii şi filologii sovietici i-au confecţionat o istorie marxistă şi i-au inventat o limbă moldovenească. Pentru a risipi confuzia ce ar putea lua naştere printre străinii cari „nu cunosc limba română şi originea latină a Românilor“, autorul face o erudită digresiune, denunţând intenţia perfidă a Rusilor de a fabrica legenda că Moldovenii n'ar fi Români, ci Slavi românizaţi. „Adevărul e că Românii nu iubesc Rusii. Dacă un Român ar pretinde asta, înseamnă că minte. Intre ei e un abis pe care nu poate să-l umple comunismul. Zădarnic rusifică Rusii Românii. Când România va fi liberă, se va vedea că această rusificare a fost de suprafaţă. Apele Dunării şi Prutului vor spăla ultima amprentă rusească“.

Revenind la subiect, Dl Gil Vircy mărturiseşte motivele preferinţei sale deosebite pentru Iaşi: „Ceeace îmi place la Iaşi, nu-i numai poziţia sa magnifică: oraşul e înconjurat de coline care se eşalonează în amfiteatru, ci mai ales acea ambianţă moldovenească, acea familiaritate, acea tandră cumsecădenie care te cucereşte dela primul contact. Pe cât de închise rămân uşile Francezilor pentru străini, pe atât de larg se deschid să primească pe străin cele ale Românilor. Când Românii îţi zic în pragul uşii lor: bine ai venit!, nu e o formulă de politeţe, ci expresia sinceră a unei inimi iubitoare“.

„Guvernele care s'au succedat în România ar fi trebuit să fie mai echitabile faţă de Iaşi, care a renunţat în 1866 la rangul său de capitală a Moldovei, în favoarea Bucureştilor, ca să se poată face unirea dintre Moldova şi Tara Românească“. E constatarea justă a unui străin prieten, o constatare dureroasă pe care a făcut-o orice Român surprins de inichitatea cu care guvernele româneşti au tratat nu numai Iaşii, ci întreaga Moldovă dintre Carpaţi şi Nistru. Când comuniştii folosesc orice prilej ca să acuze regimul „burghezo-moşieresc“ că n'a făcut nimic pentru Moldova, din care ei evită sistematic să menţioneze cele două treimi înghiţite de Rusi, e un truc propagandistic diabolic, din nefericire însă nu lipsit de orice temei.

Dela al doilea oraş, ca număr al populaţiei, Iaşii au rămas după rasboiu în urma altor centre româneşti. Populaţia Iaşilor a scăzut cu mai mult de o treime. Au plecat forţat Basarabenii cari se stabiliseră după unire în capitala stămoşilor lor şi au plecat mulţi evrei. Evrei constituiau un procentaj considerabil din populaţia Iaşilor, unde deţineau tot comerţul în mână. Ajuns la acest punct, autorul descrie obiectiv anomalia structurării societăţii ieşene, tipică dealtfel pentru toate oraşele Moldovei, ai cărei locuitori băştinaşi erau absenţi în activităţile comerciale. „Tot comerţul era în mâinile evreilor, administraţia pentru Români. Asta nu putea să dureze“. Apariţia antisemitismului era o fatalitate. „Antisemitismul a început să încolţească. A devenit apoi sensibil şi în fine activ. Mişcarea antisemită a lui Corneliu Codreanu şi legionarilor săi a dovedit că antisemitismul era copt în România şi că trebuia să i se acorde o serioasă atenţie...“

Cu întinderea sa, oraşul Iaşi ar putea adăposti aproape jumătate de milion de oameni, în loc de 103.000 cât are acum. Această întindere nu e marcată de elemente urbanistice şi arhitectonice caracteristice oraşelor mari în Vest. Vicisitudinile istoriei sale n'au încurajat construirea de aşezări durabile. Podoaba Iaşilor sunt bisericile ridicate de domnii Moldovei. Sunt monumente care mărturisesc măreţia trecutului. „Ca şi Gand, în Belgia, Iaşii reprezintă în România trecutul cu piscurile şi coborâşurile sale, suferinţele şi bucuriile sale efemere. A suprima aceşti marturi ai trecutului, înseamnă să suprimi rasa, familia, religia, totul.“

„Oraşul Iaşi e, înainte de toate, un oraş cultural... Intre 1870 şi 1890 a fost marele focar al culturii româneşti“, oraşul care a adăpostit Junimea, oraşul unde a profesat Maiorescu şi s'a revelat geniul lui Eminescu şi originalitatea lui Creangă. „Guvernul român din 1939, în ghidul publicat atunci, recunoştea implicit întâietatea intelectuală a Iaşilor, dar n'a făcut nimic, sau foarte puţin, pentruca universitatea acestui oraş, făcută pentru studiu şi gândire, să poată juca un alt rol decât acela al unei instituţii de al doilea ordin.“

Sub regimul comunist, situaţia universităţii din Iaşi a devenit şi mai de plâns. Prima universitate din România a fost degradată la o oficină de studii marxisto-leniniste. „Rolul ei nu e de a crea o elită, ci de a produce numărul. Totuşi semne premergătare anunţă că liberarea României se apropie, într'un fel sau altul. Universitatea din Iaşi va putea deci să-şi reia înflorirea sa. Insă destinul oraşului Iaşi, strălucit în principiu, e legat de acela al Basarabiei şi Bucovinei, cum acela al lunei e legat de noapte. Fără noapte nu s'ar vedea luna; fără Basarabia şi Bucovina, Iaşii sunt condamnaţi să accepte rolul unui oraş minor. Lipsite de aportul tineretului basarabean şi bucovinean, şcolile din Iaşi se vor resimţi atât timp cât Basarabia şi Bucovina nu vor fi revenit la patria mamă. Acest fapt nu trebuie să descurajeze pe Români şi oraşul Iaşi în special, ci dimpotrivă, să-i îndemne să persevereze. Naţionalismul e mai puternic decât cei care-l neagă“.

Cucerit de farmecul capitalei Moldovei, celebrul scriitor şi membru al Academiei Franceze, Jules Romains, a proclamat în cursul vizitei sale în România, că Iaşii ar trebui să devină Oxford-ul românesc. „Eu, care am petrecut patru ani în acest oraş care, ca şi Louvain în Belgia, posedă atmosfera ideală pentru studiu şi o înţeleaptă orientare a viitorului studenţilor“, scrie fostul ieşean, Dl Vircy, „merg mai departe decât Jules Romain: destinul Iaşilor e să devină Oxford-ul întregului Orient european.“

FOLCLORUL ROMANESC PESTE OCEAN

Ascultătorii români ai postului de radio A. F. N. din Germania, care transmite programe pentru trupele de ocupaţie americane, au rămas plăcut impresionaţi de frecvenţa emisiunilor de muzică populară românească, însoţite întotdeauna de comentarii adecvate.

Difuzarea muzicii populare româneşti în America a fost promovată mai ales de succesul întâlnit de compoziţiile lui Bela Bartok, construite pe teme româneşti. Publicul american a fost cucerit de vioiciunea şi originalitatea melodiilor româneşti, descoperind în ele elemente de inspiraţie familiare emotivităţii tinerii şi dinamicei naţiuni din Lumea Nouă.

De curând a apărut în U. S. A. un album de discuri cu dansuri populare româneşti. Asupra acestei colecţii de discuri româneşti, mensualul „Dance Maganeşti, mensualul „Dance Maganezine“ a publicat sub semnătura redactorului şef Orthwine o dare de seamă elogioasă.

„Câteva din cele mai fascinante melodii populare care s'au impus vreodată atenţiei noastre“, scrie recenzorul, „au fost cele înregistrate pe discuri sub titlul Dansuri populare româneşti. Execuţia, de o înaltă virtuozitate, se caracterizează prin vitalitatea expresivă intensă proprie poporului român. Faţă de calitatea excelentă a întregii serii este greu să susţii despre vreun dans că ar fi, din punct de vedere muzical, mai bun ca celălalt“.

„O menţiune specială trebuie făcută pentru cântecul numit Tri tri tri, cu un ritm atât de trepidant încât nu poţi sta liniştit. Inceputul discului Hora dela Clejani, Frumuşica, cu ritmul ei sincopat, impetuosul dans al Brâului din Banat, dansul Haţegana din Transilvania, Pe Loc, un dans repede care dă impresia unui joc de picioare, dibaci şi complicat, — toate acestea constituie un fel de muzică pentru picioare, ceeace face audierea fără mişcare aproape imposibilă.“

Referindu-se apoi la o formă tipică a cântecelor româneşti, „Doina“, care este un cântec de jale şi permite muzicanţilor o interpretare lăutărească, scrie:

„Doina din Moldova este impresionantă prin frumuseţea ei melancolică de indiscutabilă originalitate. Multe din aceste culegeri sunt bucăţi instrumentale executate cu o deosebită acurateţă, însă cele câteva piese vocale sunt şi mai frumoase în interpretarea lor simplă şi caldă“.

In încheiere, autorul îşi exprimă dorinţa de a vedea interpretate frumoasele dansuri din România.

OPERA LUI BRANCUSI IN AMERICA

Una din cele mai răsunătoare controverse din istoria artelor s'a desfăşurat în 1927 în faţa unei instanţe judecătoreşti americane. Eroul acestui scandal din care partizanii artei abstracte au ieşit deplin reabilitaţi a fost sculptorul român Brâncuşi.

Cei cari au declanşat întreaga desbatere n'au fost critici de artă, ci vameşii din portul New York. O operă celebră a lui

(Continuare în pag. 16)

EXILUL VECINILOR

Rusia după prăbuşirea bolşevismului

In timpul primei agresiuni ruseşti împotriva Finlandei, în iarna din 1939-40, simpatiile poporului american au fost spontan de partea micii naţiuni nordice. Guvernul Statelor Unite studia chiar eventualitatea unei intervenţii directe în cazul trimiterii unui corp expediţionar anglo-francez, iar preşedintele Roosvelt avea un plan pentru stabilirea unei noi ordini în Rusia după prăbuşirea regimului bolşevic. Imperiul sovietic urma să fie desmembrat într'o serie de state naţionale, Rusiei propriu zise rezervându-i-se numai teritoriul central locuit de cei 90 de milioane de Ruşi Mari.

In faza actuală a încordării dintre Statele Unite şi Rusia, teza împărţirii Uniunii Sovietelor în state naţionale e mult mai prudent susţinută în cercurile oficiale americane, deşi se acordă o mare atenţie studiului problemelor ruseşti. Peste 500 de centre de studii, numite „Russian Studies", funcţionează în cadrul universităţilor şi colegiilor americane. Personalul acestor centre e compus în mare parte din vechi emigranţi ţarişti deveniţi cetăţeni americani şi din alţii de dată mai recentă cari propagă cu mult zel ideia menţinerii unităţii imperiului moscovit cel puţin în limita frontierelor din 1939. Descompunerea Uniunii Sovietelor e prezentată ca un pericol pentru America însăşi, care s'ar vedea pusă în situaţia să rezolve dificilele probleme politice şi economice rezultate în urma „balcanizării" Europei orientale. Singura concesie pe care campionii unităţii imperiului rusesc sunt dispuşi s'o facă e acceptarea unei soluţii „elveţiene".

Aceste cercuri de studii dominate de refugiaţi ruşi sunt subvenţionate cu milioane de dolari mai ales de organizaţii private americane. Sprijinul acordat nu e desinteresat. Capitaliştii americani speră că sumele investite în felul acesta le vor permite în viitor investiţii uriaşe pentru exploatarea bogăţiilor unei Rusii democrate. Substanţial e şi ajutorul primit din partea unor instituţii religioase americane care aşteaptă dela eliberarea Rusiei o conjunctură unică pentru activitatea numeroaselor secte de peste ocean în vacuumul religios produs de dictatura bolşevică.

Oficialitatea americană a luat atitudine prima dată în această chestiune prin pana fostului ambasador la Moscova, George Kennan, în trei articole publicate în 1950 de revista "Foreign Affairs„. George Kennan atrăgea atenţia guvernului american că fără un plan politic precis privind viitorul Rusiei războiul al treilea mondial va fi pierdut, chiar dacă va fi câştigat pe câmpul de luptă. Dar, în acelaş timp, sfătuia America să nu încerce să împartă Rusia în state naţionale pentrucă ar provoca prin aceasta ostilitatea poporului rus. Paradoxul tezei lui Kennan apare şi mai evident când mărturiseşte, tot în articolul menţionat, că nu-şi face nicio iluzie asupra capacităţii Ruşilor de a se converti la democraţie.

«Aliaţii secreţi»

In anii scurşi de atunci, relaţiile ruso-americane s'au înrăutăţit, dar concepţia Statelor Unite în privinţa viitorului Rusiei n'a evoluat. O carte apărută recent, "Our Secret Allies„ de Eugene Lyons, analizează speranţele şi temerile care dictează această atitudine. echivocă.

Eugene Lyons, autorul mai multor cărţi asupra Rusiei, a fost multă vreme reprezentantul agenţiei United Press la Moscova. Observaţiile făcute acolo l-au convins că unitatea dintre Cremlin şi poporul rus e un mit. Rusia e o naţiune ocupată din interior de o minoritate detestată. America trebue deci să nu confunde regimul comunist cu poporul rus, „aliatul secret" în cazul unui război cu Sovietele.

Ceeace America trebue să evite într'un viitor război cu Rusia e politica aplicată de Germani în teritoriile ocupate. Fără erorile comise de Hitler, sistemul stalinist n'ar fi putut supravieţui. Autorul citează numeroase mărturii în acest sens, cum sunt cărţile publicate după război de Krawcenko („Am ales libertatea"), căpitanul din M. V.D., Klimov, („Berliner Kreml") şi publicistul german Jurgen Thorwald („Wen Sie verderben wollen") sau depoziţiile foştilor demnitari germani înregistrate în cursul procesului dela Nürnberg, dintre care cea mai interesantă e aceea a actualului şef al secţiei Est din Ministerul de Externe german, Dr. Otto Bräutigam.

Toate aceste mărturii, ca şi reabilitarea mişcării vlasoviste, urmăresc să răstoarne „teoria superficială", după care agresiunea sovietică nu e altceva decât imperialismul sovietic într'o formă nouă. „Această teorie e extrem de dăunătoare. Ea confundă o ofensivă ideologică cu o expanziune naţională de modă veche. Ea transformă o mare bătălie istorică între libertate şi totalitarism într'o bătălie geografică între Est şi Vest". Pentru a răsturna această „teorie superficială", autorul lansează însă o teorie vădit oportunistă, încercând să dovedească că n'a existat un imperialism rusesc şi că ţări subjugate de Rusia, ca Polonia sau Finlanda, s'au bucurat de o largă autonomie sub oblăduirea ţaristă. Jurnalul marchizului de Custine, care a denunţat acum o sută de ani pericolul imperialismului rusesc pentru întreaga Europă, e considerat opera fantezistă a unui diplomat susceptibil, iar faptul că propaganda sovietică a resuscitat în ultimul război tocmai episoadele glorioase din istoria Rusiei e trecut sub tăcere.

Problema naţionalităţilor

O problemă pe care autorul a căutat s'o bagatelizeze sau să-i ignoreze voit anumite aspecte e aceea a naţionalităţilor. Eugene Lyons a trăit mulţi ani în Rusia şi a vizitat multe regiuni din imperiul sovietic. In conglomeratul de popoare sovietic n'a constatat însă contradicţii naţionale serioase. Problemele etnice şi teritoriale din Uniunea Sovietelor ar fi de aceeaşi categorie ca cele existente între Bavarezi şi Prusaci în Germania sau comparabile cu aspiraţiile naţionale ale... Bretonilor în Franţa. „Ele nu constitue o parte a problemei comuniste cu care omenirea e chemată să se măsoare... Până la sfârşitul şederii mele în Rusia n'am putut să mă conving că există o problemă a naţionalităţilor care să aibă alt caracter decât emotiv. Dacă există vreo pasiune pentru separaţia de Rusia la persoanele cu care am vorbit, aceasta îşi avea desigur rădăcinile în sentimentele antisovietice mult mai adânci."

Trecând peste naivitatea autorului, surprins că membrii diverselor naţionalităţi cu cari s'a întreţinut nu şi-au manifestat prea energic aversiunea faţă de Ruşi, compararea problemei naţionalităţilor din Uniunea Sovietelor cu antagonismul din Germania dintre Prusaci şi Bavarezi e deadreptul grotească. Georgienii, Armenii, celelalte popoare caucaziene, Tatarii din Crimeea sau locuitorii Turchestanului nu au rasial absolut nimic comun cu Ruşii. Dar şi naţionalităţile slave, cum sunt Ucrainienii sau Bielorusii, năzuesc cu aceeaşi ardoare să-şi câştige independenţa naţională. Inşişi Cazacii, corpul militar de elită al ţarilor, cari nici nu sunt măcar menţionaţi printre „aliaţii secreţi", au dat în timpul ultimului război peste o sută de mii de voluntari cari au luptat în rândurile germane nu numai pentru răsturnarea regimului bolşevic, ci în primul rând pentru a-şi putea întemeia după victorie un stat al lor, Cazacia.

Mult mai periculoasă e însă afirmaţia că o trasare a graniţelor viitoarelor state succesorale ale Uniunii Sovietelor va fi aproape imposibilă din cauza masivelor deplasări forţate de populaţii făcute de bolşevici. „Străinii şi membrii Congresului american cari vor să întocmească o hartă etnică a Rusiei sunt obligaţi să ţină seamă de stările prezente. Peste orice fel de considerente etnice, s'au făcut, în urma industrializării şi urbanizării, imense deplasări de populaţii. Milioane de oameni din toate colţurile ţării au fost transplantaţi în câmpuri comune de muncă forţată, creindu-se astfel o comunitate a mizeriei mai puternică decât orice sentimente rasiale". Satele din Basarabia golite de Românii deportaţi în Kazacstan sau Siberia ar reveni, după această teorie, de drept Ucrainienilor aduşi în locul lor.

Politica echivocă faţă de problema naţionalităţilor recomandată de Eugene Lyons se acoperă dealtfel cu cea indicată de George Kennan sau de profesorul Burnham. Rezerva aceasta e dictată de grija Americei să nu piardă simpatiile nici unuia dintre popoarele sovietice. „Dacă lumea liberă ar susţine cererile de independenţă ale Ucrainienilor, Georgienilor sau celorlalte naţionalităţi, ar risca ostilitatea Ruşilor Mari cari cred în unitatea imperiului; pe de altă parte, dacă lumea liberă s'ar declara în favoarea menţinerii în orice condiţii a unei Rusii indivizibile, şi-ar atrage duşmănia milioanelor cari vor să aibă state independente... Dacă aceste popoare doresc să aleagă rămânerea ca partener egal în o Rusie liberă sau să formeze state independente, nu poate fi hotărît de către străini. Numai ele vor putea lua deciziile cele mai potrivite în momentul când regimul sovietic va înceta să existe".

Programul deţinuţilor

Ce vor hotărî popoarele din Uniunea Sovietelor după prăbuşirea imperiului bolşevic reiese limpede din toate declaraţiile prizonierilor germani repatriaţi cari au stat în lagărele de muncă forţată împreună cu deţinuţi sovietici. Asupra acestei chestiuni, revista elveţiană „Die Weltwoche" a publicat în numărul din 23 Septembrie rezumatul unui referat revelator ţinut de doctorul Joseph Scholmer la conresul pentru libertatea culturală dela Milano.

Medicul german Joseph Scholmer a trăit ca prizonier trei ani în lagărul de pedeapsă Workuta, luând parte şi la faimoasa grevă a deţinuţilor din toamna anului 1953. In acest lagăr uriaş — cel mai mare dintr'un grup de lagăre din acea regiune, cu peste 15 milioane de prizonieri— a cunoscut oameni aparţinând tuturor naţionalităţilor din U. R. S. S. şi din toate clasele sociale. Aceste lagăre formează un fel de stat în stat în care lucrează numeroase grupe de rezistenţă. Deţinuţii sunt foarte bine orientaţi asupra întâmplărilor din lumea liberă şi au pus la punct programe precise pentru preluarea puterii după consumarea celui de al treilea război mondial. „In programul grupelor ucrainene", a spus Dr. Scholmer, „câştigarea independenţei naţionale ocupă primul loc. Caracteristic pentru situaţia din lagăre e faptul că grupele de rezistenţă ruseşti au renunţat la orice pretenţie de conducere a celorlalte popoare din Est şi recunosc aspiraţiile de independenţă ale acestora."

Toate aceste grupe resping cu hotărîre orice formă de guvernare dictatorială şi „luptă necondiţionat şi fără compromis pentru garantarea libertăţii individuale". Dar pe plan social şi economic sunt conştiente că o revenire la trecut sau copierea unora din procedeele obişnuite în statele capitaliste sunt inacceptabile. „Toate se identifică cu principiile de bază ale unei politici sociale progresiste. Toate sunt pentru menţinerea progreselor obiective create după revoluţia din Octombrie: industrializarea ţărilor lor, sistemul şcolar cuprinzător, formarea numeroaselor cadre tehnice şi organizarea sanitară excelentă".

DIN LUMEA EXILULUI

UN AS AL AVIATIEI ROMANE PESTE HOTARE

De mai bine de cinci ani de zile, activitatea neobosită pe terenul aviatic a compatriotului nostru Constantin Cantacuzino, popularul „Bâzu" al României de ieri, atrage nu numai atenţia şi simpatia internaţională, dar umple de mândrie naţională sufletele Românilor care îl întovărăşesc în exil. As al aviaţiei române în ultimul războiu — 610 misiuni în teritoriul inamic, 211 lupte aeriene, 28 misiuni de noapte, 58 victorii aeriene omologate şi 12 neomologate, decorat de două ori cu Crucea Mihai Viteazul — el continuă şi peste hotare lupta pentru cauza României libere prin mijloacele ce îi stau la îndemână.

Numeroasele articole ale presei internaţionale — în care se evidenţiază mobilul patriotic al activităţii sale — îl situează şi aici, în exil, în prima linie a celor ce nu au renunţat la lupta pentru eliberarea României, a celei adevărate şi eterne, creată prin eroism şi sacrificiu.

Pe plan pur tehnic, după aprecierea specialiştilor străini de mare competenţă în materie (englezi, francezi, americani, spanioli, elveţieni, etc.), Bâzu este considerat ca asul incontestabil al acrobaţiei aeriene. Pentru consacrarea aceasta, nu a contribuit numai îndrăzneala temerară a execuţiei figurilor de acrobaţie aeriană ce sfidează legile gravităţii şi ale aerodinamicei, ci şi perfecţiunea, fineţea şi armonioasa legătură dintre ele, delectând simţul pentru frumos al spectatorului.

In primăvara anului acestuia, şi-a inaugurat activitatea cu o inovaţie deadreptul revoluţionară, de formidabilă spectularitate: exhibiţie aeriană în interiorul unui stadion de foot-ball. Este unicul aviator din lume care, date fiind proporţiile reduse şi obstacolele ce i se prezintă (tribune şi porţi) într'un stadion, a obţinut permis special din partea Ministerului Aerului şi să i se facă asigurări prin Companii Internaţionale de mare prestigiu. Permisele acestea vin să confirme încă odată valoarea lui de as incontestabil al acrobaţiei aeriene.

Nu numai profanii dar şi specialiştii se îndoiau că va fi realizabil proectul lui de a face acrobaţii aeriene la o înălţime de sub un metru în interiorul unui stadion. Publicul — care spre deosebire de aerodrom, hipodrom, etc., privea de jos în sus aceste sboruri, în stadion, le vede de sus în jos, dela tribună — rămâne uimit de această performanţă, unică în lume.

In Spania, popularitatea lui a atins dimensiunile pe care le avea în trecut în ţară. Redăm un fragment din alocuţia dela „Radio Nacional de Espana", în emisia sa în limba engleză, adresată Americei şi Angliei, din Ianuarie 1955:

„Astăzi, ziarele spaniole, franceze, engleze sau elveţiene, se pun foarte rar de acord între ele. Dar sunt toate de acord în a proclama sborurile lui Cantacuzino — întrebuinţând cuvintele ziarului 'British Sporting Life' — ca performanţa cea mai spectaculară din toate timpurile. Cantacuzino câştigă victorii pentru sine şi simpatie pentru cauza României libere. In ultimii patru ani a sburat în Paris, Londra, Zürich, Madrid, Haga şi în alte capitale din Europa. Referindu-se la cupa regală din 1952, Sir Miles Thomas, preşedintele lui 'British Overseas Airlines', afirma că acrobaţiile lui la înălţimea ierlei compatiţii, sfidând legile aerodinamicei şi ale gravităţii. Actuala regină a Angliei, Prinţesa Margaret şi Excelenţa Sa Doamna Carmen Polo de Franco, soţia Generalisimului, au calificat exhibiţia sa de 'minunată'".

SUCCESELE A DOI JOCKEI ROMANI

In luna Octombrie, anul trecut, s'a desfăşurat în Berlinul de răsărit prima întrecere de hipism între statele blocului sovietic şi prima întâlnire internaţională de acest fel la care a participat echipa de călărie rusească. Performanţele realizate de călăreţii români au fost excelente, clasându-se pe locul doi şi câştigând premiul oraşului Berlin.

Succesele obţinute au fost probabil pentru politrucii însoţitori un motiv să-şi slăbească vigilenţa — împrejurare folosită imediat de doi din sportivi, jockeii Cucu şi Pal, ca să aleagă libertatea. Ziarele germane au semnalat atunci cu titluri senzaţionale această evadare „mit der Strassenbahn in die Freiheit" —cu tramvaiul spre libertate. A urmat apoi faza cea mai penibilă pentru noii refugiaţi: trecerea prin lagărul de străini dela Walka.

Intre timp, cei doi români şi-au rezolvat singuri situaţia, fără ajutorul organizaţiei „Free Europe", care le-a exploatat propagandistic aventura, sau a comitetelor româneşti de asistenţă. Ambii au găsit întrebuinţare în ocupaţia lor favorită — sportul călăriei — şi rezultatele destoinicici lor n'au întârziat să se arate.

Primul, Cucu, a fost angajat de un mare industriaş elveţian care posedă un grajd cu cai de curse în Germania. La concursul hipic dela Baden-Baden, Cucu a câştigat cu un cal necotat marele premiu al oraşului. Pal a fost angajat de un german care aflase de fuga sa din ziare. In sezonul tocmai încheiat, cel de al doilea călăreţ român a câştigat pe hipodromul Riem 25 de premii şi a fost declarat campion al Bavarici. Ziarele germane i-au subliniat elogios succesele. „Süddeutsche Zeitung", de exemplu, a publicat la rubrica sportivă un reportaj cu un titlu de inspiraţie clasică: „Pal a venit, a văzut şi a devenit campion."

TRANSPLANTARE DE NARAVURI

Românii din Venezuela au avut penibila surpriză să citească, la mijlocul lunii Octombrie, lungi reportaje în presa locală, în care numele de român e aplicat unei specii de delicvenţi, rar întâlniţi chiar în analele justiţiei sud-americane.

Un emigrant „român", Herman Saragar, şi-a făcut numai în şase ani o situaţie materială de invidiat în Venezuela. Impreună cu alt conaţional, emigrantul „polonez" Abraham Borgman, a reuşit să pună pe roate o mare întreprindere textilă „Saratex C. A.", cu debuşeu asigurat. Nu exista niciun motiv de temere că ar putea ajunge la greutăţi financiare.

Dar compatriotul nostru şi-a format talentul negustoresc în Bacău, un oraş vestit prin isteţimea comercianţilor şi fabricanţilor săi, cari oridecâteori le mergea mai prost firma sau voiau să plece aiurea, îi dădeau pur şi simplu foc şi încasau asigurarea. Cu autorităţile româneşti ştiau cum s'o scoată la capăt. Bacăul deţinea, prin această practică, recordul incendiilor, cartiere întregi fiind mistuite de flăcări în împrejurări obscure şi multe ruine indicând amplasamentul fostelor fabricuţe.

Băcăoanul Herman Saragar s'a gândit să încaseze şi el asigurarea. A luat banii din cassă, a distrus registrele de contabilitate şi a deslănţuit focul cu un bidon de benzină. Nenorocirea a făcut însă că au intervenit prompt pompierii cari au luptat cu atâta avânt pentru localizarea incendiului, încât un tânăr ofiţer, fiul comandantului pompierilor din Caracas, a pierit în flăcări, unul al doilea ofiţer a trebuit să i se amputeze picioarele şi alţii au fost grav răniţi. Poliţia a trebuit să cerceteze serios cazul şi i-a descoperit repede autorul.

Firesţe, toată presa venezolană a înfierat cu violenţă acest act de banditism comis de un străin. Un adevărat val de xenofobie a cuprins opinia publică şi victimele oprobiului au devenit bieţii români neaoşi, stabiliţi vremelnic în Venezuela. Atacurile au luat altă întorsătură numai după ce Colonia Română a trimis ziarelor o punere la punct în care a precizat că „românul" Herman Saragar nu-i român.

SFINTIREA CATEDRALEI DIN WINDSOR

Cu un an înainte s'au început în Windsor - Ontario lucrările pentru ridicarea celui mai măreţ lăcaş bisericesc românesc din Canada. Acum câteva luni s'a ajuns cu zidirea atât de departe încât s'a putut pune piatra unghiulară, în cadrul unei festivităţi la care au participat — pe lângă mulţimea credincioşilor de origine română — numeroase personalităţi din viaţa publică canadiană, în frunte cu ministrul Ocrotirilor Sociale şi delegat al Canadei la O. N. U., Dl Paul Martin.

La această solemnitate, titularul parohiei, părintele Nestorian Cicală, a anunţat că lucrările vor fi încheiate până la sfârşitul lunii Octombrie, pentru a se putea face la 6 Noembrie sfinţirea noii biserici Sf. Gheorghe. La data prevăzută, la 6 Noembrie cr., a avut loc într'adevăr sfinţirea bisericii şi totodată ridicarea ei la rangul de catedrală şi reşedinţă a P. S. Episcopul Teofil Ionescu.

Ceremonia târnosirei a fost condusă de P. S. Episcop Teofil Ionescu, asistat de preoţii Alexandru Cucu din Detroit, George Nan din Windsor, Dr. Petre Popescu din Montreal, Nicolae Zelca din Toronto şi Nestorian Cicală. Predica festivă a ţinut-o Păr. Dr. Petre Popescu. După ce Păr. Popescu a subliniat rostul Bisericii în general şi menirea noii catedrale, de centru de polarizare a Românilor ortodocşi din Canada, a evocat în încheiere amintirea Bisericii Mame din România: „La această măreaţă serbare", a spus Păr. Dr. Petre Popescu, „nu pot rezista îndemnului sufletesc de a trimite pe aripile dorului şi gândului prinos de recunoştinţă Bisericii Mame, martirizate astăzi de către păgânii cari vor să-i omoare sufletul. Noi sărbătorim în libertate, pe pământ bun şi ospitalier, triumful dreptei noastre credinţe, dar sărbătorim în acelaş timp credinţa pentru care astăzi stau în închisori şi mor în mâini păgâne părinţii şi fraţii noştri din România robită."

La sfinţirea catedralei Sf. Gheorghe din Windsor — „prima catedrală din Windsor", cum au menţionat cu vădită mândrie ziarele locale — a participat, ca şi la festivităţile anterioare, ministrul Paul Martin. La îndemnul părintelui Nan, prieten apropiat al Dlui Paul Martin, un inimos refugiat român din Basarabia a înmânat delegatului Canadei la O. N. U. memoriul „Pro Basarabia", rugându-l să atragă atenţia înaltului for internaţional asupra tragediei provinciei româneşti dintre Prut şi Nistru.

PROBLEMA REFUGIATILOR DIN AUSTRIA

Pentru 26 - 27 Noembrie cr. reprezentantul Inaltului Comisariat pentru refugiaţi al Organizaţiei Naţiunilor Unite a convocat la Salzburg o şedinţă de lucru şi coordonare a activităţilor acestui Comisariat, autorităţilor centrale şi locale ale statului austriac şi ale diferitelor organizaţii de asistenţă.

Pe ordinea de zi au fost fixate spre desbatere:

1. Banca refugiaţilor şi problema creditelor pentru încadrarea refugiaţilor în economia austriacă.

2. problema locuinţelor pentru refugiaţi;

3. încadrarea refugiaţilor şi stabilirea lor în Austria cu drepturi egale cetăţenilor austriaci.

Au fost invitaţi câte doi reprezentanţi din partea Ministerului de Interne, N. C. W. C., W. C. C., L. W. F., Consiliului central al germanilor refugiaţi, asociaţiilor pe ţări ale germanilor refugiaţi, Comitetului internaţional al refugiaţilor ne-germani ş. a. Din partea Comitetului Român din Austria au fost invitaţi

Continuare în pag. 16)

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Activitatea rezistentei. Pentru vânzarea mărfurilor de lux şi a obiectelor de artă (majoritatea lor date în comision de către cei ce îşi vând lucrurile ca să poată trăi) s'a înfiinţat în fosta prăvălie „Dragomir", din Calea Victoriei, magazinul „Romarta". Astă-vară, s'au pus în vânzare la acest magazin stofe importate din Cehoslovacia şi Polonia, la preţul de 500 lei pentru un metru de stofă.

Muncitorii şi funcţionarii, care primesc salarii **lunare** de 350 - 500 lei, mergând dimineaţa la serviciu, au putut vedea într'o zi mai multe afişe lipite pe geamurile vitrinelor magazinului şi au putut citi: „Proletari din toate ţările, uniţi-vă ca să cumpărăm un metru de stofă."

Lectiile de marxism-leninism. „Scânteia" a constatat că prelegerile de marxism-leninism, pentru care funcţionează câte o catedră în fiecare instituţie de învăţământ superior, sunt încă la un nivel doctrinar scăzut. In unele lecţii se găsesc formulări greşite, în altele lipsesc teze de bază şi în general mai toate lecţiile „folosesc prea puţin experienţa partidului comunist din Uniunea Sovietică".

Noi carnete de partid. In toată ţara este în curs o acţiune de preschimbare a carnetelor de membru de partid. Cu acest prilej toţi cari au neglijat să-şi preschimbe carnetele, se pare că destul de mulţi, sunt vizitaţi acasă de către membrii birourilor de organizaţii şi interogaţi asupra motivelor pentru care se desinteresează de viaţa de partid. Pe urmă ei „sunt trecuţi în evidenţă de partid".

Servilism. La o consfătuire a cadrelor artistice, George Vraca a declarat că deşi Lear sau Hamlet, Cidul, Oedip sau Faust sunt eroi creaţi de mari genii ai umanităţii, cu o valoare nepieritoare, dânsul iubeşte şi preţuieşte mai mult pe eroii teatrului românesc nou (scris de Aurel Baranga & Co.)

Scufita rosie proletară. In R. P. R. basmul fetiţei cu dscufiţa roşie se povesteşte acum în felul urmtor:

„Răzi în soare, strânge maci
şi s'ajungi odată
din năframa ta să faci
roişe cravată."

Acord între Jugoslavia si România. O delegaţie a cinematografiei române a făcut o vizită în Jugoslavia şi a încheiat un acord în virtutea căruia pe ecranele reperiste vor rula câteva filme iugoslave, iar pe cele iugoslave câteva filme româneşti. Conflictul lui Tito se pare să nu fi fost chiar atât de adânc, încât filmele celor aşa zise două nuanţe de comunism să arate incompatibilitate de ideologie.

Brosurile tehnice. In broşurile publicate de E. S. P. L. P. (Editura de stat pentru literatura de partid) pentru educarea membrilor de partid „Scânteia" a descoperit că de cele mai multe ori sunt omise chestiuni importante privind teme de bază. Aşa de exemplu, într'o broşură privind „Planul tehnic, industrial şi financiar al întreprinderii socialiste" nu se vorbeşte decât de obligaţia de a realiza planul producţiei globale şi nu se menţionează deloc obligaţia de a produce sortimentele prescrise.

Cooperarea între întreprinderi. Adepţii economiei planificate pretind că unul din marile ei avantaje este colaborarea dintre întreprinderi, care îşi livrează unele altora produse semifabricate sau părţi de maşini pe baza unui plan (lucru realizat fără nicio sforţare în economiile libere unde toate întreprinderile cumpără de pe piaţă produsele al căror preţ de cost în propria uzină a întreprinderii este mai ridicat decât preţul pieţii). In fapt iată cum funcţionează după „România Liberă" această cooperare: livrările nu sunt punctuale şi nici de cantitatea, calitatea şi sortimentul prevăzut. Unele întreprinderi văd în comenzile de cooperare o posibilitate de a-şi mări artifi ial rentabilitatea umflând preţul produselor livrate. Pentru a scăpa de toate aceste vantaje, multe întreprinderi renunţă la specializare şi cooperare şi îşi organizează în propria uzină producţia de piese, uneori cu mijloace destul de primitive, „meşteşugăreşti", după cum se exprimă „România Liberă".

Rezolvarea aprovizionărilor. Intr'o şedinţă a comitetului executiv al sfatului popular al capitalei s'a făcut afirmaţia că în acest an, spre deosebire de anii trecuţi, s'a asigurat aprovizionarea cu lemne a populaţiei.

O persoană sosită de curând din ţară ne-a explicat secretul acestei îmbunătăţiri a aprovizionărilor: anul trecut lemnele se distribuiau pe cartelă, câte 3.000 kg. şi costau 300 lei. Anul acesta lemnele se distribuie liber, fiecare putând cumpăra orice cantitate, dacă poate plăti preţul cerut: 400 lei pentru 1.000 kg. (vezi mai sus salariile muncitorilor şi funcţionarilor).

Problema aprovizionării a fost aşa dar rezolvată: preţurile lemnelor sunt atât de ridicate încât populaţia cumpără cantităţi mult mai mici.

Gospodăriile colective. Cu toate că au trecut 6 ani dela înfiinţarea gospodăriilor colective, regimul nu a reuşit să asigure respectarea statutului model, care prevede modul cum trebuie organizată munca într'o astfel de gospodărie.

De curând, comitetul raional de partid din Roman a fost public criticat pentrucă a neglijat să controleze modul cum sunt organizate gospodăriile colective din raion. Cauza acestei critici a fost constatarea că cele 6 colhozuri dau rezultate foarte slabe.

S'a afirmat că organizarea colectiviştilor după prescripţiunile statutului model figurează numai pe hârtie şi că în realitate, membrii gospodăriilor lucrează deavalma, fără nicio evidenţă a muncilor efectuate de fiecare colectivist şi fără să se poată face un control al calităţii lucrărilor.

Ca urmare a acestei stări de lucruri, cu toate sforţările făcute, partidul nu a mai putut constitui în ultimii doi ani niciо gospodărie colectivă în acest raion.

Campania agricolă de toamnă. Intreaga presă reperistă şi-a manifestat nemulţumirea faţă de mersul arăturilor de toamnă. Numeroase regiuni nu au realizat decât 20 - 40% din prevederile planului. Cea mai mare parte a tractoarelor nu şi-au realizat planul zilnic de arături din cauza defectărilor repetate, a lipsei pieselor de schimb şi a carburanţilor.

Colectivizare aparentă. Urmărind presa comunistă se poate constata că în ultimii 2 - 3 ani s'a înfiinţat numai un număr foarte mic de gospodării colective. Dimpotrivă, s'au constituit un număr destul de mare de întovărăşiri pentru lucrat pământul în comun, astfel încât acestea formează astăzi cea mai mare parte a sectorului colectiv din agricultură. Rezistenţa atât de puternică a ţărănimii împotriva colectivizării este îndeobşte cunoscută. Cum se explică însă rezistenţa mult mai redusă faţă de întovărăşirea pentru lucrat pământul în comun? Prin aceea că în acest din urmă caz nu este vorba decât de o formă de colectivizare aparentă. In repetate rânduri funcţionari superiori din Ministerul Agriculturii au făcut constatarea că în întovărăşiri numai aratul se face în comun, fiind executat de tractoarele S. M.T.-urilor. Celelalte munci se fac individual, fiecare întovărăşit lucrând pământul său. Chiar acolo unde se face o organizare rudimentară a muncii în comun prin alcătuirea de echipe permanente, unei echipe formată d'n mai multe familii i se repartizează ca lot chiar pământurile aduse în întovărăşire de către familiile respective.

Amintiri din casa morţii

Corespondentul agenţiei United Press, Jack Raymond, care a luat faimosul interview lui Tătărescu, a publicat în „The New York Times" câteva reportaje asupra stărilor din R. P. R.

Valoarea documentară a acestora e discutabilă, sursa de informaţie fiind de cele mai multe ori autorităţile comuniste. In unul din ele a făcut însă o analiză a stării de spirit din România, în comparaţie cu celelalte ţări satelite, din care se desprinde constatarea că efectele teroarei comuniste se resimt cel mai puternic la noi. In timp ce în Ungaria, lucrătorii critică deschis regimul, iar în Cehoslovacia lumea păstrează o linişte aparentă, în convingerea că „ceva e după colţ", că totul se va schimba foarte curând, cetăţenii din R. P. R. contactaţi de ziaristul american, deşi vizibil nemulţumiţi de regim, s'au arătat extrem de circumspecţi în aprecierile făcute. Concluzia lui Jack Raymond e că regimul din R. P. R. e sigur pe el, nu datorită popularităţii în masele muncitoreşti, ci măsurilor de represiune aplicate care ar fi dus la lichidarea oricărei opoziţii potenţiale.

Teroarea regimului impus de Moscova în România e direct proporţională cu propria-i slăbiciune. Cu o mie de membri, câţi avea partidul comunist român, după mărturisirea Anei Pauker, în 1945, nu putea să-şi consolideze poziţia decât recurgând la toate mijloacele de teroare. In această acţiune au fost ajutaţi şi de antecedente. Tehnica anihilării opoziţiei a fost inaugurată de dictatura lui Carol II şi desăvârşită sub regimul Antonescu. In cartea sa, „A New Slavery", preşedintele Ligii Internaţionale pentru Drepturile Omului, Roger Baldwin, aminteşte în această privinţă că „reînoirea statului poliţist, care a fost caracteristica regimului Antonescu, n'a întâmpinat niciun obstacol. Lagărele de concentrare erau intacte, membrii Gărzii de Fer formând primul rezervor de condamnaţi la muncă forţată".

In cei zece ani de stăpânire comunistă, „rezervorul" a fost mărit cu zeci de mii de întemniţaţi din toate straturile sociale şi toate nuanţele politice. Intreaga Românie e înţesată de „case ale morţii" cu mult mai înfricoşătoare decât „casa morţii" din celebra operă a lui Dostoievscki.

Dela câţiva foşti deţinuţi în închisorile reperiste, eliberaţi de curând şi ajunşi în lumea liberă, s'au aflat cele mai proaspete amănunte asupra soartei celor condamnaţi. Sunt multe nume de închisori familiare celor închişi sub Antonescu, ca şi nume de inchizitori, ca acela al colonelului Petrescu, cunoscute tot de atunci.

Tehnica de nimicire a prizonierilor a devenit mai rafinată, dar starea de spirit pe care închisoarea o crează în lumea celor persecutaţi e aceeaşi. Departe de a fi capitulat, oamenii aceştia cred cu ardoare în apropierea zilei eliberării şi în destinul neamului românesc. Speranţa şi credinţa îi ajută să suporte umilinţele la care sunt supuşi, normele de muncă istovitoare şi alimentaţia redusă numai la supă de arpacaş şi terci.

Femeile închise au o ţinută cu nimic mai prejos decât cea a bărbaţilor. In lagărul dela Târgu-şor, în cel dela Dumbrăveni şi la închisoarea Mislea se găsesc numai femei. Sunt însu-

(Continuare în pag. 16)

PROBLEMA REFUGIATILOR DIN AUSTRIA

(Urmare din pag. 13)

d-nii Traian Puiu, în calitate de președinte, și secretarul general, Dl Spiridon Neață.

Inițiativa luată de reprezentantul Comisariatului O. N. U. pentru refugiați a fost impusă de situația creată după evacuarea Austriei de către trupele aliate. Majoritatea străinilor — printre care și foarte mulți compatrioți — erau angajați în serviciile administrative ale armatelor aliate de ocupație. In urma evacuării, au rămas șomeri și n'au perspective să fie integrați în economia austriacă.

STIRI DIN SPANIA

Generalissimul Franco răspunde Comunității. Cu ocazia celei de a XIX-a aniversări a luării conducerii statului spaniol de către Generalissimul Franco, Comunitatea Românilor din Spania a felicitat pe șeful statului spaniol, urându-i sănătate și viață lungă pentru gloria neamului spaniol.

La această telegramă șeful statului spaniol a binevoit să răspundă Comunității Românești, însărcinând pe secretarul său să „transmită expresia recunoștinței sale pentru această atenție, salutând pe toți cu afecțiune."

Parastas pentru Iuliu Maniu și Dinu Bratianu. Din inițiativa Dlui Ministru N. Dimitrescu și a Comunității Românilor din Spania, Duminică, 20 Noembrie a. c., s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletească a lui Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, condamnați de actualul regim comunist și morți în închisoare de multă vreme. Au participat numeroși români și străini. Intre reprezentanții Corpului Diplomatic au apărut și delegații legațiilor americană, franceză și engleză. Ministerul de Externe spaniol a fost reprezentat prin Directorul Afacerilor Orientale.

Serviciul religios a fost săvârșit de Părintele Boac, parohul Bisericii române „Las Salesas" din Madrid.

Ajutoare pentru refugiați. Misiunea catolică română din Madrid, de sub conducerea tânărului preot Boac, a împărțit, în cursul lunii Noembrie, ajutoare în alimente refugiaților români din Spania.

OPERA LUI BRANCUSI IN AMERICA

(Urmare din pag. 9)

Brâncuși, „Pasărea în Spațiu", — pentru spectatorul neinițiat în secretele artei moderne doar un fel de coloană de alamă cu ușoare curbe — a fost categorisită de scrupuloșii funcționari americani ca import de „metal". Cazul a ajuns în fața Curții și a ocupat zile la rând prima pagină a ziarelor, cari au taxat „pasărea" sculptorului român cu cele mai ridiculizante epitete. In favoarea lui Brâncuși a intervenit majoritatea artiștilor și amatorilor de artă americani. Hotărîtoare pentru verdictul judecătorilor a fost depoziția sculptorului Jacob Epstein. Intrebat caustic de unul din judecători, dacă un bun mecanic n'ar putea să declare artă o șină de alamă pe care a cizelat-o, Eppstein a replicat: „Poate s'o cizeleze, dar nu poate concepe un obiect de artă din ea. Ori întreaga problemă se reduce la aceasta". Curtea și-a însușit argumentul. Decizia ei: obiecte care sugerează idei abstracte (în cazul dat, „zborul") și nu imită numai simple obiecte naturale pot fi clasificate ca artă.

După 28 de ani dela această întâmplare cele mai multe din creațiile lui Brâncuși au putut pătrunde pe teritoriul Statelor Unite fără să mai pună la încercare meticulozitatea autorităților vamale. In muzeul Guggenheim a fost aranjată o expoziție majoră — numai pentru Brâncuși — cuprinzând 59 de sculpturi în metal, lemn și marmoră, dintre care șapte apar pentru prima dată în America.

Presa americană a făcut o excelentă prezentare acestei expoziții, relevând că „deși bucățile expuse acoperă patru decade de activitate, continuitatea operei lui Brâncuși e remarcabilă în prospețimea și simplicitatea ei elegantă, situându-se în avangarda artei moderne". Marele magazin „Time" a dedicat două pagini intregi expoziției, dând date amănunțite din viața lui Brâncuși, în special asupra anilor petrecuți în România, și subliniind că „acest fiu de țărani român se inspiră din cele mai elementare forme biologice, dar mai ales din frumoasele legende și basme ale patriei lui, România".

AMINTIRI DIN CASA MORTII

(Urmare din pag. 15)

flețite de un admirabil spirit de solidaritate, iar cele ce lucrează împart puținul câștigat, cu prețul unor munci nespus de penibile, cu camaradele de suferință ținute la secret. Au o atitudine foarte demnă și nu permit ca miliției să li se adreseze obraznic.

Printre deținutele dela Mislea se aflau multe doamne cunoscute din societatea bună a Bucureștilor, câteva călugărițe, câteva țărance, mame, soții sau surori de rezistenți în munți, și un mare număr de legionare, condamnate pentru activitatea lor trecută cât și pentru cea prezentă.

In toamna anului 1954, cele mai multe legionare dela Mislea au fost duse în lagărul dela Dumbrăveni, pentru a le izola de celelalte deținute politice și a le supune regimului mai aspru din acest lagăr. Din cele 70 de legionare strămutate la Dumbrăveni, unele, ca Dna Liliana Protopopescu, Dr. Natalia Nicolicescu, Simona Poenaru sau Simona Catargi, au dat examenul credinței lor și în prigoanele din 1938 - 1940 și 1941 - 1944. Cu sufletul neînfrânt, trec și prin această ultimă prigoană, convinse că ziua reînvierii neamului românesc nu e departe. Un popor care dă astfel de mame, soții și surori nu poate pieri.

Herausg.: Verlag VESTITORII, Dachauerstr 119, Muenchen 2 - Germany; Inh.: Tr. Golea, Massmannstr.4, Muenchen
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29 - Muenchen 2 — Erscheint monatlich